

OBSAH

Předmluva

5

KAPITOLA I: DOBA PŘEDBŘEZNOVÁ

Úvodní charakteristika J. K. Tyla, jeho doby a činnosti — Jeho mládí a studentská léta — Láska k divadlu — Vstup do veřejného života — Redaktorem časopisu Květy — Zaměření Květů — Spory s F. L. Čelakovským — Brzký ohlas Tylovy činnosti — Charakteristika jeho působení v této době — Názory na poslání literatury — Tylův vztah k Máchovi — Tylovy literární formy — Tylova divadelní činnost a její význam — Charakter literární činnosti a její aktuálnost — Tylova novinářská činnost — Vydávání sebraných spisů důkazem uznání jeho díla — Tylovy rodinné poměry — Havlíčkova kritika Tyla a její ohlas — Tylovo literárně kritické působení — Politický charakter jeho působení — Hry Chudý kejklř, Strakonický dudák a další dramatická díla tohoto období — Tylovo pojetí vlastenectví — V předvečer revoluce.

9

KAPITOLA II: JARO NÁRODŮ 1848

Pád metternichovského režimu — Svatováclavský výbor a Tylův vztah k němu — Národní výbor — Vydávání Pražského Posla — Hra Kutnohorští havíři aneb Krvavý soud — Prvé náměty na vytvoření Národního divadla — Otázka vztahu k frankfurtskému parlamentu a Tylův vztah k Němcům — Tylovo pojetí austroslavismu — Tyl členem Svornosti a Slovanské lípy — Tylovy komentáře k vídeňské květnové revoluci — Vzrušená situace v Praze — Slovanský sjezd — Vypuknutí červnového

povstání — Vyšetřování Tyla pro účast na povstání — Tylovo hodnocení povstání — Otázka svolání zemského sněmu — Tyl poslancem říšského sněmu.

40

KAPITOLA III: LÉTO A PODZIM 1848

Na vídeňském říšském sněmu — Tylovy úvahy nad zaměřením Pražského Posla — Tylovy příspěvky z Vídně — Proti stannému právu v Praze — Vídeňské postřehy — Vztah k italskému boji za svobodu — Činnost na říšském sněmu — Postup liberálů na říšském sněmu — Tylův vztah k vídeňskému politickému ovzduší — Proti střelbě do dělnictva — Tylovo stanovisko k vídeňské říjnové revoluci — Hra Jan Hus a její ohlas — Tylovy úvahy a hodnocení událostí ke konci roku 1848.

64

KAPITOLA IV: JARO 1849. PORÁŽKA REVOLUCE

Nálada na počátku roku 1849 — Reakční kroky vlády, vydání oktrojované ústavy a rozpuštění kroměřížského sněmu — Radikální nálada v Praze jako ohlas na rozpuštění sněmu — Ohlas na divadelních představeních — Úřední šetření českých představení — Hra Tvrdohlavá žena — Hra Krvavé křtiny a její význam — Vydávání Sedlských Novin — Vzrušená nálada se dále zvyšuje — Májové spiknutí — Sympatie k maďarské revoluci — Vztah k revolučním Polákům — Ohlas politické situace na stránkách Sedlských Novin — Ohlas intervence carských vojsk — Zánik Sedlských Novin.

85

KAPITOLA V: DOBA PERZEKUCE

Nástup otevřené reakce — Třídění duchů — Divadlo jako prostředek boje s reakcí — Útoky na Tylovo zaměření divadla — Myšlenka Národního divadla opět na scéně — Sledování českých her c. k. policí — Hra Jiříkovo vidění — Hra Jan Žižka a její význam — Zákroky c. k. policie proti pokrokovým českým divadelním hrám — Hry Čert na zemi a Lesní panna — Hra Měšťané a studenti — Zákaz Tylových dramatických děl o Petru Velikém, Staré Město a Malá Strana a dalších divadelních her — Tylův odchod ze Stavovského divadla — Působení u kočovného divadla — Boj o holou existenci — Tylova smrt.

111

KAPITOLA VI: TYLOVY POLITICKÉ NÁZORY, MYŠLENKY A POSTŘEHY

Tylovo úsilí o upevňování pokrokových idejí — Ostře proti šlechtě — Poměr k monarchismu a republikanismu — Proti církvi — Náznaky na vojsko a národní gardu — Vztah k ženské otázce — Proti rasovým předsudkům — Tylův poměr k sociálním a třídním otázkám — Vztah k dělnictvu — Tylovy názory na sociální rozdíly na vesnici — Tylovo pojetí vzájemného vztahu chudoby a bohatství — Tylovy názory v národnostní otázce — Myšlenka slovanské sounáležitosti — Tylův kladný vztah k ruskému lidu a víra v jeho dějinné poslání — Tyl hlasatelem nejužších vztahů mezi Čechy a Slováky — Tylovy názory k otázce vztahu svobody a národnosti — Charakter Tylova pojetí demokratismu.

137

KAPITOLA VII: „MÉ JMÉNO S JMÉNEM LIDU SROSTLO“ (ZÁVĚRY)

Význam Tylova působení v jeho době — Vliv Tyla na další vývoj české literatury — Božena Němcová a Jan Neruda o Tylově významu — Zduřnění Tylovy tradice kulturními činiteli naší doby — Přijímání Tylovy tradice v dělnickém hnutí — Politický dosah a význam Tylovy činnosti — Tylova stranická pokroková věc — Hlavní okruhy Tylova vlivu — Tylovo pojetí lidovosti — Prosazování pokrokových historických tradic — Tyl kritikem záporných jevů buržoazní společnosti — Vztah k liberálům — Poměr k radikálním demokratům — Střetávání Tylova pojetí s buržoazním zaměřením — Tyl proti výstřelkům individualismu — Pokrokovost Tylova působení — Tyl zakladatelem lidové demokratické tradice — Tylův odkaz dnešku a jeho význam pro naše současné úsilí.

158

Poznámky

173